börande att bota bristen. Och det är sådana personer som till stor del rekryterar de nya kammarrättsrådsämbetena.

Jag har med mitt inlägg – med min kritik av kritiker – velat hyfsa debatten, föra upp den från generella fördömanden och anklagelser till en saklig nivå. Lodins inlägg står på denna nivå, och även Sundins och Olssons inlägg innebär en glädjande förskjutning i riktning mot ökad saklighet. I sammanhanget vill jag gärna till läsning rekommendera länsråden R. Lindqvists, W. Hermansons och E. Lillieskölds artikel, Fristående förvaltningsdomstolar i länen, i Förvaltningsrättslig tidskrift 1975 s 117 f. Artikeln innehåller många enligt min mening tungt vägande synpunkter. – För Widmans del noterar jag, att han numera också inbegriper sig själv i dem som han anser otillräckliga. Men i övrigt framträder han i sitt inlägg som den ståndaktige tennsoldaten. Widman får ursäkta. Jag måste mot bakgrund av mina erfarenheter hävda, att hans uttalande om bristande kompetens hos kammarrätternas ledamöter, bortsett från en kortare inkörningstid, är oberättigat – även i vad gäller honom själv.

Sten Walberg

Replik till W Hermanson angående länsskatterättsprocessen

Skattenytt nr 1–2/1975 innehåller en artikel av länsrådet W Hermanson med rubriken "Länsskatterätt: skattedomstol eller något annat?" Artikeln är föranledd av några synpunkter som jag fört fram i Skattenytt nr 12/1974.

Hermansons inlägg ger anledning till en del reflexioner.

Först av allt: det är värdefullt att Hermanson velat gå i debatt om skatterättsskipningen på länsplanet. Ämnet är viktigt. Åt länsskatterätterna har vi anförtrott uppgiften att fatta beslut i frågor, som rör många skattskyldiga och som i det enskilda fallet kan gälla betydande ekonomiska värden. Vi har rätt att ställa krav på kvalitet i länsskatterätternas arbete. Länens dömande organ har vi ju numera tilldelat ställning av – i praktiken – näst högsta instans i skatteprocess.

Jag är för min del fullt på det klara med att länsskatterätterna arbetar under svåra förhållanden. Detta har jag framhållit redan i min föregående artikel, men för tydlighets skull bör det sagda få bli sagt en gång till.

Klart synes vara att skatterättsskipningen på länsplanet idag inte fungerar så bra som vi har rätt att kräva. Detta tycks Hermanson hålla med om. Föreliggande brister beror enligt Hermanson väsentligen på att länsskatterätterna inte fått tillräckliga resurser – inte fått kvalificerad personal i tillräcklig omfattning.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:32

Att länsskatterätterna lider brist på kvalificerat biträde torde stå utom all diskussion. Ser man till skatteprocessens mer komplicerade delar – exempelvis rörelsesidan – kan man konstatera att länsskatterätternas kanslier, vad gäller tillgång till utbildad personal, försatts i ett markant underläge jämfört med länsstyrelsernas skatteavdelningar. Med hänsyn härtill är det i och för sig inte förvånande att länsskatterätternas kanslipersonal, vid utformningen av förslag till förhandsskrivna beslutsprotokoll, har en benägenhet att – med Hermansons ord – "följa taxeringsintendenten i spåren".

Skall länsskatterätterna kunna vinna anseende och förtroende som domstolar, måste de tillföras väsentligt ökade resurser.

Innan jag går över till enskildheterna i det som Hermanson anfört, vill jag framhålla att hans inlägg genomgående präglas av en uppriktig önskan att åstadkomma förbättringar av rådande förhållanden. Man kan nog säga, att Hermanson med sitt inlägg har skapat förväntningar och att han fastlagt kvalitetskraven vid en nivå som inte många länsskatterätter idag torde leva upp till.

Takten i beslutsfattandet

Det är inte ovanligt att länsskatterätterna avgör ett par hundra mål eller mer per sammanträde. Den normala sammanträdestiden tycks på många håll röra sig om 3–4 timmar. Själva beslutsfattandet i länsskatterätt avverkas sålunda i en uppseendeväckande snabb takt.

Hermanson ogillar att jag i detta sammanhang använt mig av uttrycket "ett mål i minuten". Jag skall gärna gå med på att ett genomsnittstal som detta inte är särskilt upplysande.

Emellertid: *något* har ett dylikt genomsnitt ändå att säga om skatterättsskipningen på länsplanet. Det är inte oviktigt att det expeditionella inslaget i beslutsprocessen får möjlighet att träda i dagen.

Med hänsyn till vad som är känt om takten i beslutsfattandet kan man ställa frågan, huruvida länsskatterätterna på sina sammanträden hinner åstadkomma någon rättslig prövning i egentlig mening ens beträffande de mer svårbedömda målen.

Vill man hävda att så verkligen är fallet, då måste man uppenbarligen söka skydd bakom antagandet att de flesta mål i länsskatterätt är av ren rutinkaraktär och att huvudparten av målen följaktligen kan avverkas utan tidsspillan.

Men ett dylikt antagande kan, såvitt jag förstår, inte vila på riktigt solid grund.

Att vi här i landet har en utomordentligt komplicerad skattelagstiftning – därom lär några delade meningar inte kunna råda. Vår skattelag undergår täta förändringar. Den bär i långa stycken en prägel av brådska vid till-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:32

komsten. Dess tillämpning ställer vittgående krav på värderingar, skattningar, skälighetsprövning.

Nog måste de flesta mål i länsskatterätt inrymma antingen rättsfrågor eller värderingsfrågor – eller bådadera – som väl tål att diskutera.

Men ger sig länsskatterätterna på sina sammanträden verkligen tid att diskutera – tid att analysera rättsfrågor, tid att pröva värderingsfrågor?

Takten i beslutsfattandet ger måhända anledning till undran hos många skattskyldiga.

Mot slutet av avsnittet om beslutsfattandet gör Hermanson ett uttalande som tilldrar sig särskilt intresse. Hermanson säger sig våga påstå "att länsskatterätterna över lag går på den skattskyldiges och inte taxeringsintendentens linje i tveksamma fall".

Bland skatteintresserade utanför länsstyrelsesektorn – exempelvis bland advokater och revisorer – torde ett uttalande som detta väcka åtskillig förvåning. På det hållet lär man nog ha en helt annan uppfattning om länsskatterätternas sätt att agera i tveksamma fall.

Protokollen

Hermanson synes ansluta sig till uppfattningen att kvaliteten på protokollskrivandet i länsskatterätt kan och bör förbättras. Med hänsyn härtill har jag ingen anledning att nu ånyo gå in på frågan om protokollens innehåll och form.

Vad som däremot inte bör få vara slutdiskuterat är själva gången vid beslutsskrivandet: detta att man upprättar färdiga beslutsprotokoll innan beslutsfattandet ännu ägt rum.

Enligt min mening måste det vara något i grunden fel med denna arbetsrutin. Hermanson är av annan uppfattning; han anser rutinen bra.

Men låt oss tänka oss in i situationen för en nämndeman som några dagar före varje länsskatterättssammanträde – säg en gång i månaden – får ta emot ett par hundra förhandsskrivna protokoll, innefattande förslag till såväl beslut som beslutsmotiveringar.

Har nämndemannen verkligen tid och möjlighet att sätta sig in i alla mål före sammanträdena? Är det inte risk för att hans bedömning påverkas eller styrs av kansliets förslag till beslut och beslutsmotiveringar? Klipper man inte bort en del av hans reella valmöjlighet genom rutinen med förhandsskrivna beslutsprotokoll? Åstadkommer man inte passivitet från nämndemannens sida i stället för aktivitet? Är det inte just rutinen med förhandsskrivna protokoll som gör att själva beslutsprocessen i länsskatterätt delvis får karaktären av rent expeditionsförfarande?

För skattskyldiga, som ges inblick i rådande förhållanden, torde följande slutsats ligga nära till hands.

På grund av mängden och snabbavverkningen av mål och genom rutinen

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:32

med förhandsskrivna protokoll har väsentliga delar av beslutsfattandet reellt sett lyfts över från länsskatterätten som sådan till länsskatterättens kansli.

Om denna slutsats är riktig, kan man säga att länsstyrelsen fyller två funktioner i skatteprocess: genom sin skatteavdelning för länsstyrelsen det allmännas talan mot den enskilde, och genom länsskatterättens kansli avgör länsstyrelsen reellt sett också utgången av de flesta mål i näst högsta instans.

Anonymiteten

Länsskatterätternas anonymitet är enligt min mening till skada för den enskildes rättssäkerhet.

Hermanson synes hålla med om att varje i beslut deltagande ledamot borde underteckna den beslutshandling som delges vederbörande skattskyldig. En sådan ordning skulle emellertid, framhåller Hermanson, åsamka länsskatterätterna en merbelastning. Därtill kommer, enligt Hermanson, att ifrågavarande ordning inte torde gå att genomföra på grund av gällande regler om tid för besluts meddelande.

Jag kan förstå att namnunderskrifter på beslutshandlingar inte går att ordna inom ramen för nu föreskriven tidsfrist vad gäller delgivning av beslut i länsskatterätt.

Men regler om tidsfrister går att ändra.

Organisationsfrågan

Tanken på att bryta det nuvarande sambandet mellan länsskatterätt och skatteavdelning synes Hermanson också ha förståelse för. Hermanson uttalar till och med att den åsyftade boskillnaden är önskvärd från principiell synpunkt. På annat ställe i artikeln kallar emellertid Hermanson samma boskillnad för ett skengrepp.

Det är svårt att av artikeln vinna riktig klarhet om var Hermanson egentligen står i denna fråga.

Länsskatterätten har i praktiken ställning som näst högsta instans i skatteprocess. Att denna instans organisatoriskt skall vara sammanlänkad med en av parterna i processen kan inte vara lämpligt med tanke på den andra partens rättssäkerhet.

Bror Olsson

Det kan nämnas att länsråden R Lindqvist, W Hermanson och E Lilliesköld i den av Walberg omnämnda artikeln pläderar för organisatoriskt fristående förvaltningsdomstolar i länen.

Red.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:32